

BESLUT

2018-08-23

Dnr: 18/01711

SAKEN

Studio Ett, P1, 2018-04-27, inslag om bin och bekämpningsmedel som förbjudits i EU; fråga om opartiskhet och saklighet

BESLUT

Inslaget frias. Det strider inte mot kraven på opartiskhet och saklighet.

INSLAGET

Inslaget handlade om att olika bekämpningsmedel förbjudits i EU och hur detta påverkade insekter, framförallt bin. I inslaget medverkade en styrelsemedlem från branschorganisationen Biodlarna och en expert på växtskydd från Lantbrukarnas Riksförbund.

ANMÄLAN

Anmälaren anser att inslaget stred mot kraven på opartiskhet och saklighet. Styrelsemedlemmen från Biodlarna tilläts breda ut sig med många påståenden utan att experten eller någon annan gavs chans att ge en annan bild. Dessutom sa programledaren fel efternamn när experten presenterades. Valet av intervjuobjekt ställer krav på programledarna då styrelsemedlemmen är en känd ”tyckare” utan formell utbildning.

Anmälaren anser att några av styrelsemedlemmens uttalanden var felaktiga. Anmälaren anför sammanfattningsvis följande.

- Styrelsemedlemmen påstod att jordbruket är fullt med giftkällor som får ekosystemet att halta och att dessa produkter inte behövs alls. Han sa även att det nu skulle bli ett förfärligt liv på dem som säljer dessa produkter samt att de nästan lurade odlarna. Programledaren kontrade endast med att ingen försäljare av växtskyddsmedel fanns närvarande.

- Styrelsemedlemmen påstod att insektsmedel dödar alla insekter och hänvisade till en tysk undersökning som visade att 75% av insekterna var borta. Det är dock så att författarna av artikeln själva tror att detta beror på förändringar i landskapet, något som inte alls kommenterades i programmet.
- Styrelsemedlemmen sa att det utan bin bara blir hårt bröd, gröt och vatten till frukost då inga insekter kommer pollinera grödorna. Många jordbruksgrödor är dock självpollinerande.
- Styrelsemedlemmen påstod att man inte använder bekämpningsmedel i Brasilien. Det hade varit lämpligt att låta någon sakkunnig prata om det och inte låta styrelsemedlemmen stå helt oemotsagd.
- Styrelsemedlemmen påstod att man får lika höga, och till och med högre, skördar genom ekologisk odling och att en odling med kemikalier och konstgödsel ger en produktion som kollapsar. Svensk officiell statistik visad dock att ekologisk odling alltid ger lägre skördar av det människor och kor kan äta. Detta borde programledarna uppdaterat sig på före intervjun.

AKTUELL BESTÄMMELSE

Sveriges Radio ska utöva sändningsrätten opartiskt och sakligt samt med beaktande av att en vidsträckt yttrande- och informationsfrihet ska råda i radion (14 § i sändningstillståndet). Kraven på opartiskhet och saklighet tillämpas enligt granskningsnämndens praxis i princip fullt ut på programledare, reportrar och andra som genom sin ställning i ett program kan uppfattas som företrädare för programföretaget. Med hänsyn till den vidsträckta yttrandefriheten kan kraven ställas lägre i fråga om intervjuade, debattdeltagare och andra så kallade tillfälliga medverkande.

GRANSKNINGSNÄMNDENS BEDÖMNING

Granskningsnämnden konstaterar att de av anmälaren kritiserade uttalandena gjordes av en tillfälligt medverkande för vilken kraven på opartiskhet och saklighet kan ställas lägre än på företrädare för programföretaget. Nämnden anser att inslaget inte strider mot kraven på opartiskhet och saklighet.

Detta beslut har fattats av granskningsnämndens ordförande Dag Mattsson efter föredragning av Johannes Wik.

På granskningsnämndens vägnar

Dag Mattsson

Johannes Wik

Originalhandlingen med namnunderskrifter förvaras hos myndigheten.